

Permakultur Design Kursus (PDC)

Pensum Tjekliste version 1.2

Certifikat fra Permakulturforeningen kan kun tildeles, hvis indholdet i permakulturdesignkurset dækker de emner, der er beskrevet i dokumentet: Hovedpensum. Dette kan man finde her i dette [link til hjemmesiden](#).

Permakultur designkurser tilrettelægges og undervises på mange forskellige måder med forskellige tilgang og i forskellige formater. Denne tjekliste har til formål at støtte underviserne og foreningen i at sikre, at kurserne dækker pensum, hvis formålet med kurserne er at tildele de studerende PDC-certifikat.

PDC- kurset

Denne tjekliste gør dig i stand til at sammenligne dit kursus og din undervisningsplan med hovedpensum, og du kan lave små notater om tilpasninger og ændringer til dit kursus, så det overholder pensum. Når du har udfyldt tjeklisten, skal du sende den tilbage sammen med din undervisningsplan inkl. tidsplan til Uddannelsesudvalget i Permakulturforeningen – uddannelse@permakultur.dk

Et eksemplar er fyldestgørende, selvom du afholder flere kurser. Vi beder en gang årligt (eller evt. længere periode, men under alle omstændigheder efter hver opdatering af pensumdokumentet) om en udfyldt tjekliste, så vi kan følge eventuelle ændringer i indholdet i dit kursus.

Brug af tjeklisten

For at anvende tjeklisten har du brug for en kopi af Hovedpensum og en undervisningsplan for dit kursus. Gå gennem tjeklisten, og referer til Hovedpensum, hvis du har brug for flere detaljer. Ud for hvert obligatoriske emne skal du markere, om det er dækket i dit kursus (ja/nej), hvornår i din undervisningsplan emnet er dækket (tidspunkt/session), og endelig om du mener, der er behov for ændringer, tilpasninger eller yderligere ressourcer for at sikre, at dit kursus dækker Hovedpensum tilstrækkeligt (den sidste del er frivillig). Emnerne i kursus er anbefalede, men frivillige.

Uddannelsesudvalget er meget interesserede i at høre, hvad du mener om pensum, så giv endelig feedback under punkt 8.

Kursuslederens navn:	Dato:
Sted:	

Emne	Dækket ?	Reference til undervisningsplanen	Ændringer, tilpasninger, ressourcer? (frivillig)
1. Kontekst Permakulturens hovedessens, "Det eneste etisk forsvarlige at gøre er at tage ansvar for vores eget og vores børns liv." – Bill Mollison.			
Hvad er permakultur?			
Permakultur som en tilgang til design af systemer, der dækker menneskelige behov.			
<i>En kort oversigt over permakulturens historie. Andre levende væsner end mennesket.</i>			

Emne	Dækket ?	Reference til undervisningsplanen	Ændringer, tilpasninger, ressourcer? (frivillig)
2. Etikker Omsorg for Jorden.			
Omsorg for mennesker.			
En ligelig adgang til og fordeling af ressourcer.			
<i>Forskellige fortolkninger af etikkerne og deres gennemførelse i praksis.</i>			
<i>Diskussion af de studerendes motivation for at deltage i kurset.</i>			

Emne	Dækket ?	Reference til undervisningsplanen	Ændringer, tilpasninger, ressourcer? (frivillig)
<p>3. Principper</p> <p>Holdningsmæssige principper:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samarbejd med naturen i stedet for at modarbejde den. • Problemet er løsningen (gør passiver til aktiver). • Lav den mindst mulige forandring for at opnå den størst mulige effekt. • <i>Et systems udbytte er i teorien ubegrænset.</i> • <i>Start fra din bagdør og arbejd dig udad.</i> • <i>Alle organismer dyrker miljøet omkring sig ('Everything Gardens').</i> 			
<p>Økologiske principper:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cirkulering af energi, næring og ressourcer • Succession • Kanteffekter • Mikroklimaer • Ethvert element har mange funktioner. • Enhver funktion understøttes af mange elementer. • <i>Samarbejde i stedet for konkurrence. Hvordan hænger det sammen med det faktum, at der i naturen både findes konkurrence og samarbejde?</i> • <i>Nicher – hvordan man udnytter dem.</i> • <i>Gør brug af stabling både i rum og tid for at øge udbyttet.</i> • <i>Værdsæt diversitet: inkluder 'guilds'.</i> • <i>Effektiv energiplanlægning (fx zoner, sektorer, højdeforskelle).</i> • <i>Placer de forskellige designelementer, så du maksimerer de relationer, der er imellem dem.</i> • <i>Værdsæt biologiske ressourcer.</i> • <i>Udbyttet er i teorien ubegrænset.</i> 			
<p>Når der undervises i principperne, bør det nævnes, at der er bidrag fra mange andre kilder også.</p>			

<p><i>Du kan vælge at gå i dybden med disse også:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Holmgrens principper</i> ○ <i>Whitefields principper</i> <p><i>Permakulturdisegn kan ses fra mange forskellige perspektiver, fx:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Energiledelse</i> ➤ <i>Omsorg for mennesker</i> ➤ <i>Landskabsdesign</i> ➤ <i>Mønsterforståelse</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Fysisk</i> ○ <i>Mentalt</i> ○ <i>Adfærdsmæssigt</i> ○ <i>Naturmæssigt</i> ○ <i>Designmæssigt fra mønster til detalje</i> 			
---	--	--	--

Emne	Dækket ?	Reference til undervisningsplanen	Ændringer, tilpasninger, ressourcer? (frivillig)
<p>4. Design</p> <p>Proces-værktøjer:</p> <p>fx SADIM, OBREDIMET, Looby's designweb m.fl.</p>			
<p>Færdigheder, værktøjer og metoder:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Observation ● Mønstre ● Forskning ● Interview ● Undersøgelse ● Kort og kortlægning - basiskort ● Væsentligste planlægningsværktøjer: <ul style="list-style-type: none"> ○ Zoner, sektorer og energier i landskabet ○ Læsning af landskabet ○ Relativ placering ○ Input/output analyse ○ Klima og mikroklima ○ Andre analyseværktøjer (fx identifikation af funktioner og elementer, SMART mål, SWOC, placering, design ud fra begrænsende faktorer, proces flows). 			

<p><i>Mange undervisere inkluderer også:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Højdekurveanalyser: A-frame og Bunyip.</i> • <i>Planter, dyr, strukturer, værktøjer/teknologier, events (PASTE).</i> • <i>Kortlægningsværktøjer:</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Praktiske opmålingsteknikker i felten</i> ○ <i>Digitale kortlægningsteknikker</i> • <i>Plus, Minus, Interesting (PMI) evalueringsværktøj</i> • <i>Fredning og interventionshierarkier</i> • <i>Yeomans 'scale of permanence'</i> • <i>McHarg's eksklusionsmetode</i> • <i>Begrænsende faktorer og ressourceudnyttelseshierarkier</i> • <i>Tilfældig sammenstilling (random assembly)</i> • <i>Data-overlay</i> • <i>Samskabende beslutningsprocesser</i> • <i>Wild design</i> • <i>Kortlægning af skygger</i> • <i>Erosionsspiraler og entropi</i> • <i>Interventionskaskader</i> • <i>6 farvede tænke-hatte</i> 			
<p>Design praksis</p> <ul style="list-style-type: none"> • En række muligheder for at udvikle og praktisere designfærdigheder gennem kurset, hvilket skal lede til: • Den endelige design øvelse, der skal være både bæredygtig og produktiv (denne øvelse kan både være individuel og/eller en gruppeøvelse). • Grupperarbejdsfærdigheder, fx: <ul style="list-style-type: none"> ○ Planlægning og fordeling af opgaver og tid. ○ Beslutningsprocesser i grupper (fx sociokrati). ○ Kommunikations- og konflikt håndtering. ○ Anvendelse af permakulturprincipper og etikker i grupper. 			
<p>Design præsentation</p> <ul style="list-style-type: none"> • De studerende skal minimum have haft 			

<p>mulighed for at se ét gennemført design af diplomstandard.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Deling og evaluering af designarbejde. Designet kan enten være en individuel eller en gruppe præsentation; gerne kreative præsentationer. I tilfælde af distance-kurser skal der fremsendes en design portfolio. • <i>Præsentationsmetoder – færdigheder, gode råd og tips.</i> • <i>Hvordan man gi'r og modtager feedback (hvis de studerende skal give hinanden feedback).</i> 			
Fejring			

Emne	Dækket ?	Reference til Undervisningsplanen	Ændringer, tilpasninger, ressourcer? (frivillig)
<p>5. Temaer</p> <p>Jord</p> <p>Følgende emner skal dækkes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fødekederne i jorden: makro- og mikroorganismer og deres relationer. • Gravning/pløjning: for & imod • Kompostering • Jorddække – hvorfor og hvordan? • Jordprøver og -analyser: typer, teksturer, pH. Simple løsninger. • Mycorrhiza og bakterier • Frugtbarhed i jorden • Erosion – en naturlig proces: plus og minus • Indikatorplanter og dynamiske akkumulatorer 			
<p>Vand</p> <p>Mindst 4 af de følgende emner skal dækkes i detaljer, og alle skal nævnes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tilgængelighed af vand • Den hydrologiske cyklus • Regnvandsopsamling • Bevar vandet på området (fx jord, swales, 			

<p>højdekurveplanlægning etc.) Forskelle på tørre og tempererede områder.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dræning • Anvendelse af vand i husholdningen og på jobbet. Vandbesparelser i husholdningen. • Akvakultur • Vand som energibatteri 			
<p>Planter/træer</p> <p>Mindst 5 af de følgende emner skal dækkes i detaljer, og alle skal nævnes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Træ-arter, hjemmehørende og eksotiske, og deres anvendelse • Træers energiudvekslinger • Skovhavedyrkning • Skovlandbrug • Læhegn og levende hegn • Beplantning langs vandløb • Frovaltning af afgræsning; holistic management • Plantesamfund/indikatorplanter • Frugtplantager • Bæredygtig skovdrift • Guilds og andre måder at se på plantesamarbejder 			
<p>Dyrk din egen mad</p> <p>Mindst 4 af de følgende emner skal dækkes i detaljer, og alle skal nævnes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Polykulturer – hvorfor og hvordan • Permakultur og økologiske haver • Etablering af bede • Sæsonplanlægning • Konservering af maden • Strategier for større arealer • Design af et diverst landbrug • Hügelkultur og Sepp Holzers arbejde • Husdyr i systemet 			
<p>Bygningerne</p> <p>Mindst 3 af de følgende emner skal dækkes i detaljer, og alle skal nævnes:</p>			

<ul style="list-style-type: none"> • Økologiske bygninger og strukturer (fx lokale materialer, U-værdier, termisk masse) • Bygningsrenovering • Bygningerne og hjemmet • A Pattern Language & the Timeless Way of Building (Alexander) • Energiledelse og interventionsspiralen • Urban Permakultur • Transport prioriteringer • Vedvarende energikilder og -ledelse • Energiplanlægning i en urban kontekst (zoner, sektorer etc.) 			
<p>Ressourceforbrug</p> <ul style="list-style-type: none"> • Økologisk aftryk • Ressourcevalg • Vurdering af dine egne ressourcer • Fremtidig læring: Hvor kan du styrke dine egne designevner? 			
<p>Sociale systemer/kontekster:</p> <p>Mindst 5 af de følgende emner skal dækkes i detaljer, og alle skal nævnes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zone 00: Personlig modstandskraft (fx ikke-voldelig kommunikation, Work that Reconnects, sund diæt, urtemedicin, konflikthåndtering) • Vigtigheden af et aktivt og integreret lokalsamfund (4-generationsmodellen, omstillingsbyer etc.) • Sundhed og trivsel • Finansiering og økonomi (fx reel værdi, penge og alternativer). • Ejerskab til jord og fællesskaber. • Kultur og uddannelse (inkl. læring fra naturen). • Kommunikationsevner • Beslutningsprocesser (fx konsensus og sociokrati). 			
<p>Besøg på steder, der eksemplificerer permakulturprincipperne</p>			

Emne	Dækket ?	Reference til undervisningsplanen	Ændringer, tilpasninger, ressourcer?
6. Næste skridt og yderligere information			
Introduktion til Permakulturforeningen og hvordan man bliver medlem.			
Diplom i Permakultur Design			
Etablering af lokale grupper eller kontakt med eksisterende			
Yderligere læringsmål			
Identificering af allierede samarbejdspartnere			
Etablering af arbejds- og læringsgrupper – næste skridt på permakulturvejen			

Emne	Dækket ?	Reference til undervisningsplanen	Ændringer, tilpasninger, ressourcer?
7. Feedback			
Kursusdeltagerne skal have mulighed for at give kursusfeedback til underviserne.			

8. Eventuelt

Er der andre emner, der burde inkluderes, men som pt. ikke er i pensum? Hvorfor skal de evt. inkluderes?

Er der emner, du mener bør tages ud? Hvorfor?

Andre kommentarer til dit kursus og hvordan det forholder sig til pensum?

Returner denne tjekliste sammen med din undervisningsplan/lektionsplan til Uddannelsesudvalget i Permakultur Danmark, uddannelse@permakultur.dk. Permakultur Danmarks Certifikater tildeles, hvis retningslinjerne for PDCen er opfyldt, se [Retningslinjer for PDC](#).